

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 11 Απριλίου 2023 στην έδρα της με την εξής σύνθεση: Ελένη Σβολοπούλου, Πρόεδρος, Γερασιμούλα-Μαρία Δρακονταειδή, Μέλος και Εισηγήτρια και Σωτηρία Σταματοπούλου, Μέλος.

Για να εξετάσει την από 2.3.2023 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ 288/2.03.2023 προδικαστική προσφυγή του ... φορέα με την επωνυμία: «...», με τον διακριτικό τίτλο «...», (εφεξής ο «προσφεύγων»), που εδρεύει στο ... , ... αρ. ... νόμιμα εκπροσωπούμενου.

Κατά της αναθέτουσας αρχής με την επωνυμία: «...», (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), που εδρεύει στις ... οδός ... αρ... νόμιμα εκπροσωπούμενης.

Με την υπό κρίση προσφυγή επιδιώκεται η ακύρωση της με αριθμ. ... απόφασης της αναθέτουσας αρχής, με την οποία έγινε δεκτό το Πρακτικό 1 της Επιτροπής του διαγωνισμού για την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικών προσφορών, κατά το σκέλος αυτής με το οποίο έγινε δεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» στα τμήματα Α, Β του διαγωνισμού.

Η συζήτηση άρχισε, αφού το Κλιμάκιο άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ποσού 600 € (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... καθώς και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «δεσμευμένο»).

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

2. Επειδή, δυνάμει της με αριθ. πρωτ. ... Διακήρυξης του ... προκηρύχθηκε ανοιχτή διαδικασία μέσω ΕΣΗΔΗΣ άνω των ορίων με αντικείμενο: «Υπηρεσία για την προβολή του ...: «...» και ακρωνύμιο ... με MIS ... το οποίο χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Συνεργασίας...». Η προϋπολογιζόμενη δαπάνη της παρούσας σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των 84.500€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: 68.145,16 €, ΦΠΑ: 16.354,84 €) και ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε αυτό της πλέον συμφέρουσας προσφοράς βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας τιμής. Για την παρούσα σύμβαση γίνονται δεκτές προσφορές είτε για κάθε ομάδα της διακήρυξης χωριστά, είτε για περισσότερες της μιας ομάδες, είτε και για όλες τις ομάδες (βλ. άρθρο 1.3 της διακήρυξης).

3. Επειδή, το πλήρες κείμενο της διακήρυξης δημοσιεύθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ την 2-12-2022 και έλαβε μοναδικό ΑΔΑΜ: ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό ... 4. Επειδή, ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικείμενου της σύμβασης, της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της χωρίς ΦΠΑ, του χρόνου έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς επίσης και της νομικής φύσης της αναθέτουσας αρχής υπάγεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016 και δη του Βιβλίου Ι αυτού. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, η δε ΕΑΔΗΣΥ, ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέταση της.

5. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε εμπρόθεσμα την 2-03-2023, λαμβανομένου υπόψη ότι, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 20-02-2023, μέσω της ανάρτησής της στη λειτουργικότητα «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ. Περαιτέρω, η προσφυγή ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017 και κοινοποιήθηκε στην ΕΑΔΗΣΥ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 2 του άρθ. 8 του π.δ. 39/2017.

6. Επειδή, στον υπό κρίση διαγωνισμό, στα τμήματα Α και Β, συμμετείχαν δύο οικονομικοί φορείς, ήτοι ο προσφεύγων και ο οικονομικός

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

φορέας «...». Κατόπιν εξέτασης των εγγυητικών επιστολών και των δικαιολογητικών συμμετοχής των δύο συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, αμφότερες οι προσφορές έγιναν δεκτές και η διαδικασία συνεχίστηκε με την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των διαγωνιζομένων, όπου η Επιτροπή αξιολόγησης του διαγωνισμού έκρινε ότι αμφότεροι οι υποψήφιοι ικανοποιούν όλες τις απαιτήσεις του διαγωνισμού και βαθμολόγησε αμφότερους με 100 βαθμούς (βλ. Πρακτικό 1). Το Πρακτικό 1 της επιτροπής του διαγωνισμού επικυρώθηκε με την υπ' αριθμ... (νυν προσβαλλομένη) απόφαση της ... Επιτροπής του ...—...

7. Επειδή, ύστερα από όσα εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, ο προσφεύγων με έννομο συμφέρον στρέφεται κατά της προσφοράς του έτερου μοναδικού συμμετέχοντος στο διαγωνισμό οικονομικού φορέα, του οποίου η προσφορά βαθμολογήθηκε με τους ίδιους ακριβώς βαθμούς με αυτήν του προσφεύγοντος, επικαλούμενος ζημία του από την παράνομη αποδοχή της προσφοράς αυτού και όφελος από την ανάδειξη του ίδιου ως αναδόχου.

8. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή στις 2-03-2023 κοινοποίησε την προσφυγή στον ενδιαφερόμενο να ασκήσει παρέμβαση.

9. Επειδή, με την υπ'αριθμ. 391/2023 Πράξη της Προέδρου του Δου Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της ανωτέρω προσφυγής.

10. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή στις 22-03-2023 απέστειλε στην ΕΑΔΗΣΥ τις απόψεις της επί της προσφυγής, τις οποίες αυθημερόν κοινοποίησε στον προσφεύγοντα. Πλην όμως, οι εν λόγω απόψεις απεστάλησαν εκπρόθεσμα, ήτοι πέραν του δεκαπενθημέρου από την άσκηση της προσφυγής (2-03-2023) και, επομένως, δεν λαμβάνονται υπόψη από το εξετάζον Κλιμάκιο (βλ. άρθρο 365 παρ.1β του ν.4412/2016).

11. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του Δου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ.

12. Επειδή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται τα ακόλουθα: 1. Η συνδιαγωνιζόμενη ... υπέβαλε τις ζητούμενες για τα Τμήματα Α και Β της διακήρυξης πιστοποιήσεις ΕΛΟΤ 1435:2009 και ISO 9001:2015 σε απλό αντίγραφο, χωρίς τη νόμιμη επικύρωση από δικηγόρο και χωρίς να συνοδεύονται έστω από μία ψηφιακά υπογεγραμμένη υπεύθυνη δήλωση περί της βεβαίωσης της ακρίβειας τους. Οι ανωτέρω ελλείψεις της προσφοράς

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

της συνδιαγωνιζόμενης εταιρείας δεν δύναται να συμπληρωθούν νομίμως κατ' άρθρο 102 του ν. 4412/2016 καθώς οι πιστοποιήσεις ISO, που αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα, θα πρέπει να υποβάλλονται επί ποινή αποκλεισμού νομίμως επικυρωμένες ή να συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση περί της ακρίβειας/γνησιότητάς τους. 2. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, παρά την απαίτηση της παραγράφου 2.2.6 της διακήρυξης περί απόδειξης της εμπειρίας των μελών της ... .. με συγκεκριμένα μέσα, η συνδιαγωνιζόμενη ... δεν προσκόμισε κανενός είδους αποδεικτικό στοιχείο της εμπειρίας τους. Πλην όμως, σύμφωνα με το άρθρο 2.2.6 της διακήρυξης, η εμπειρία πρέπει να προαποδεικνύεται και με τα επιπλέον δικαιολογητικά έγγραφα, ήτοι βεβαιώσεις εργοδοτών/συνεργατών/φορέων υλοποίησης του ... και συμβάσεις ή/και, για το Τμήμα Β, με την προσκόμιση συμβάσεων που έχουν υπογράψει οι υποψήφιοι με αναθέτουσες αρχές ή με βεβαιώσεις των κατά περίπτωση αρμόδιων αρχών ή πρωτόκολλα παραλαβής. Άλλωστε, τα αποδεικτικά εμπειρίας δεν μπορούν να διευκρινιστούν κατ' εφαρμογή του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, διότι πρόκειται για απαιτήσεις που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού και ουδόλως μπορούν να θεραπευθούν εκ των υστέρων. Ως εκ τούτου, ελλείψει υποβολής κατά τρόπο ορθό των ανωτέρω αποδεικτικών, η προσφορά της συνδιαγωνιζόμενης εταιρείας για τα Τμήματα Α και Β θα πρέπει να απορριφθεί, ενώ τυχόν επιχείρημα, ότι τα αποδεικτικά εμπειρίας δύναται να υποβληθούν σε επόμενο στάδιο εντός του φακέλου δικαιολογητικών κατακύρωσης και άρα δεν θα πρέπει να ελεγχθούν κατά τον παρόντα χρόνο, δεν είναι βάσιμο, διότι η συνδιαγωνιζόμενη εταιρεία ήδη δήλωσε προαποδεικτικώς ότι αφ' ενός τα μέλη της ... .. της πληρούν τα ζητούμενα τυπικά προσόντα, και αφετέρου η ίδια διαθέτει την απαιτούμενη ανάλογη εμπειρία, οπότε δεν αποκλείεται ο έλεγχος της αλήθειας και βασιμότητας των δηλούμενων στο ΕΕΕΣ του προσφέροντα μέσω των στοιχείων και εγγράφων που η ίδια έχει υποβάλλει εντός του φακέλου προσφοράς της. 3. Από την επισκόπηση της προσφοράς της συνδιαγωνιζόμενης εταιρείας προκύπτει ότι αυτή στηρίζεται σε τρίτους οικονομικούς φορείς και συγκεκριμένα στον ... και τον ..., οι οποίοι μετέχουν στην προτεινόμενη ομάδα ..., για τη θέση του δημοσιογράφου - παραγωγού περιεχομένου ο πρώτος και ως φωτογράφος ο δεύτερος,

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

αναλαμβάνοντας να εκτελέσουν τις αντίστοιχες απαιτούμενες εργασίες, με συνέπεια να αποκτούν και οι δύο την ιδιότητα των υπερβολάβων και στις δύο ομάδες. Παρόλα αυτά, η συνδιαγωνιζόμενη εταιρεία υπέβαλε στην προσφορά της για το Τμήμα Α και Β ξεχωριστά ΕΕΕΣ των τρίτων δανειζόντων οικονομικών φορέων ... .. και ... .., χωρίς όμως να φέρουν την απαιτούμενη ψηφιακή υπογραφή των δηλούντων αλλά μόνο την δική της ψηφιακή υπογραφή και τα υπέβαλλε υπογεγραμμένα με απλή χειρόγραφη υπογραφή από τους τρίτους οικονομικούς φορείς, χωρίς να φέρουν άλλη επίσημη δημόσια επικύρωση από ΚΕΠ ή άλλη δημόσια αρχή, έτσι ώστε να μην καταλείπεται καμία αμφιβολία για την ταυτότητα του υπογράφοντος, με συνέπεια να μην δύναται κατά νόμο να προ αποδειχθεί ότι στο πρόσωπο του εν λόγω τρίτου δεν συντρέχουν οι τιθέμενοι λόγοι αποκλεισμού, όπως και ότι αυτός καλύπτει το οικείο κριτήριο ποιοτικής επιλογής. 4. Παρά το γεγονός ότι η συνδιαγωνιζόμενη ... .. υπέβαλε τα ΕΕΕΣ των τρίτων δανειζόντων οικονομικών φορέων ... .. και ... .., δεν δήλωσε το ποσοστό υπερβολαβίας αυτών και, επομένως, η προσφορά της έπρεπε να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

13.Επειδή, σύμφωνα με τη διακήρυξη:

«[...]2.2.6: « Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν τεκμηριωμένα αποδεδειγμένη επαγγελματική ικανότητα και τεχνογνωσία στην υλοποίηση του αντικείμενου του .... Για το λόγο αυτό οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να υποβάλουν, για κάθε τμήμα που υποβάλλουν προσφορά, περιγραφή έργων που έχουν παράσχει ή παρέχουν επί του παρόντος και από τις οποίες θεμελιώνεται η εμπειρία τους σχετικά με το αντικείμενο του ..., με κύρια αναφορά σε έργα υλοποίησης/αναβάθμισης υποδομών πληροφορικής. Ειδικότερα: Για την ομάδα Α. Να έχουν ολοκληρώσει κατά την τελευταία τριετία τουλάχιστον: 5 υπηρεσίες σχετικές με το σχεδιασμό και παραγωγή πανοραμικών φωτογραφιών και με αξία σύμβασης/ων ή τιμολογίου/ων, ίσο ή ανώτερο του προϋπολογισμού της ... . Για την ομάδα Β. Να έχουν ολοκληρώσει κατά την τελευταία τριετία τουλάχιστον: 2 υπηρεσίες σχετικές με το σχεδιασμό και παραγωγή βίντεο προβολής και προώθησης και με αξία σύμβασης/ων ή τιμολογίου/ων, ίσο ή ανώτερο του προϋπολογισμού της ....

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

Προκειμένου να αποδείξουν ότι διαθέτουν επαρκή ικανότητα όσον αφορά το απαραίτητο τεχνικό υπόβαθρο για την προτεινόμενη τεχνική λύση καθώς και την επαγγελματική εμπειρία υλοποίησης αντίστοιχων έργων. Για τον σκοπό αυτό ο οικονομικός φορέας οφείλει να υποβάλει επί ποινή αποκλεισμού: 1. κατάλογο παρόμοιων έργων που περιλαμβάνουν δράσεις ανάλογες με αυτές που περιγράφονται στην παρούσα με συνοπτική περιγραφή των κυριότερων, παρόμοιων με το προκηρυσσόμενο έργων, τα οποία (έργα) να εκτελέστηκαν από τον οικονομικό φορέα την τελευταία τριετία, με ένδειξη της οικονομικής τους αξίας, του χρόνου υλοποίησης και του παραλήπτη και του ποσοστού συμμετοχής του διαγωνιζομένου σε αυτό, σύμφωνα με το ακόλουθο υπόδειγμα: [...] Στην περίπτωση αυτή απαιτείται να υποβληθούν επικυρωμένα - εφόσον τούτο απαιτείται κατ' εφαρμογή των κείμενων διατάξεων - άλλως απλά αντίγραφα των οικείων συμβάσεων για την εκτέλεση των ανωτέρω έργων, όπου θα αναφέρεται ρητά ο χρόνος υπογραφής, η διάρκεια, ο τόπος εκτέλεσης και ο προϋπολογισμός έκαστου ..., συνοδευόμενων από βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης των συμβάσεων αυτών. Για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης του παρόμοιου ... οι υποψήφιοι ανάδοχοι θα πρέπει να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ολοκλήρωσης και ορθής εκτέλεσης των έργων ήτοι βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης ή πρωτόκολλα οριστικής παραλαβής. 2. Υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν.1599/1986 υπογεγραμμένη ψηφιακά, χωρίς να απαιτείται θεώρηση του γνησίου υπογραφής, ως προς την αλήθεια των στοιχείων, που αναγράφονται στον πίνακα έργων που παρατίθεται ανωτέρω. Η έλλειψη των παραπάνω προϋποθέσεων ή η μη προσήκουσα απόδειξή τους καθιστά την προσφορά απαράδεκτη. Συνοδευτικά, απαιτείται να υποβληθούν απλά αντίγραφα των βεβαιώσεων καλής εκτέλεσης ή των πρωτοκόλλων οριστικής παραλαβής των συμβάσεων αυτών. Σε περίπτωση ... τα παραπάνω θα πρέπει να καλύπτονται από κάθε μέλος της ... Β. Προκειμένου να αποδείξει ότι διαθέτει την κατάλληλη οργάνωση, δομή και μέσα προκειμένου να ανταπεξέλθει στην υλοποίηση του αντικειμένου της σύμβασης, ο οικονομικός φορέας οφείλει, προκειμένου να αποδείξει την ανωτέρω ελάχιστη προϋπόθεση συμμετοχής, να υποβάλει, επί ποινή αποκλεισμού σε αντίθετη περίπτωση, i. κατάλογο με γενικές πληροφορίες για τα χαρακτηριστικά, τη

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

δραστηριότητα, την τεχνική υποδομή, το ανθρώπινο δυναμικό κατά ειδικότητα και θέση για την παροχή του αντικειμένου της σύμβασης καθώς και περιγραφή των μέσων ποιοτικού ελέγχου των παρεχόμενων από αυτούς υπηρεσιών και ειδικότερα:

- Στοιχεία της εταιρείας-επιχείρησης
- Ιστορικό και κύρια βήματα ανάπτυξης
- Περιγραφή της εταιρικής δομής συμπεριλαμβανομένου οργανογράμματος
- Περιγραφή των τομέων και δραστηριοτήτων της εταιρείας-επιχείρησης
- Περιγραφή υλικοτεχνικής υποδομής, διαθέσιμου τεχνικού εξοπλισμού, εργαλείων, υλικών κλπ

• Αναφορά σε πελάτες της εταιρείας-επιχείρησης (πελατολόγιο)[...] Γ. Επιπλέον, για την υλοποίηση της σύμβασης του παρόντος ..., απαιτείται Ομάδα ... η οποία πρέπει να αποτελείται από άτομα που έχουν σωρευτικά εμπειρία σε:

1. Υπεύθυνο .... Ο Υπεύθυνος ... θα έχει τη συνολική ευθύνη των εργασιών του Αναδόχου, τη διοίκηση, την πρόοδο και το συντονισμό όλων των στελεχών της ... ..., καθώς και την τήρηση όλων των προδιαγραφών πληρότητας που θέτει η Αναθέτουσα Αρχή. Επίσης, θα αναλάβει τη λειτουργική εκπροσώπηση του Αναδόχου για το συγκεκριμένο έργο, έναντι της Επιτροπής Παρακολούθησης & Παραλαβής του .... Το στέλεχος του Αναδόχου που θα αναλάβει το ρόλο του Υπευθύνου του ... (ΥΕ) πρέπει να διαθέτει 10ετή εμπειρία σε θέματα διοίκησης και διαχείρισης συγχρηματοδοτούμενων έργων και προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας.
2. Ομάδα .... Η Ομάδα ... πρέπει να στελεχώνεται κατ' ελάχιστον από δύο (2) άτομα με ειδικότητες, επαγγελματικά προσόντα και τουλάχιστον Ζετή εμπειρία η οποία είναι σχετική των απαιτήσεων του φυσικού αντικειμένου του ... και συγκεκριμένα: Για την ομάδα Α - Να έχουν ολοκληρώσει κατά την τελευταία τριετία τουλάχιστον: 5 υπηρεσίες σχετικές με το σχεδιασμό και παραγωγή πανοραμικών φωτογραφιών και με αξία σύμβασης/ων ή τιμολογίου/ων, ίσο ή ανώτερο του προϋπολογισμού της ... - Ένα μέλος (1) τουλάχιστον να επαγγελματίας γραφίστας και να έχει υλοποιήσει έργα προβολής πολιτιστικού περιεχομένου - Ένα μέλος (1) τουλάχιστον να έχει αποδεδειγμένη εμπειρία σε πανοραμικά δημιουργικά και λήψεις 360 μοιρών - Ένα μέλος (1) τουλάχιστον να έχει αποδεδειγμένη εμπειρία στη σύνταξη ταξιδιωτικών βιβλίων ή οδηγιών. Για την ομάδα Β. Να έχουν ολοκληρώσει κατά την τελευταία τριετία τουλάχιστον: 2 υπηρεσίες

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

σχετικές με το σχεδιασμό και παραγωγή βίντεο προβολής και προώθησης και με αξία σύμβασης/ων ή τιμολογίου/ων, ίσο ή ανώτερο του προϋπολογισμού της ... - Ένα μέλος (1) τουλάχιστον να έχει αποδεδειγμένη εμπειρία σε πανοραμικά δημιουργικά και λήψεις 360 μοιρών. - Ένα μέλος (1) τουλάχιστον να έχει ολοκληρώσει σπουδές φωτογραφίας και να έχει υλοποιήσει έργα φωτογράφισης και ψηφιοποίησης πολιτιστικού περιεχομένου - Ένα μέλος (1) τουλάχιστον να έχει αποδεδειγμένη εμπειρία στη σύνταξη ταξιδιωτικών βιβλίων ή οδηγιών»

«[...]2.2.7 «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης»: Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να διαθέτουν: α) πιστοποιητικό διασφάλισης ποιότητας κατά ISO 9001:2018 εν ισχύ με πεδίο εφαρμογής τις διαφημιστικές υπηρεσίες, υπηρεσίες δημοσίων σχέσεων και δημιουργίας διακριτού σήματος β) πιστοποιητικό κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ 1435 «Υπηρεσίες επικοινωνίας - Απαιτήσεις για παρόχους» από διαπιστευμένους φορείς πιστοποίησης [(άρθρο 12, παράγραφος 3 του Ν.3688/2008 (ΦΕΚ Α'163/2008)]. Σε περίπτωση ... .. τα παραπάνω πιστοποιητικά θα πρέπει να προσκομίζονται από όλα τα μέλη της ...

«[...] 2.2.8 «Στήριξη στην ικανότητα τρίτων – Υπεργολαβία»: «Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται. Ειδικά, όσον αφορά στα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνο, εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. Όταν οι οικονομικοί φορείς

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την απαιτούμενη με τη διακήρυξη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς και αυτοί στους οποίους στηρίζονται είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης. Υπό τους ίδιους όρους οι ενώσεις οικονομικών φορέων μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στην ... ή άλλων φορέων. Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν κατά περίπτωση τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3. Ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να αντικαταστήσει έναν φορέα στην ικανότητα του οποίου στηρίζεται, εφόσον ο τελευταίος δεν πληροί το σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση από την σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, η οποία απευθύνεται στον οικονομικό φορέα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ. Ο φορέας που αντικαθιστά φορέα του προηγούμενου εδαφίου δεν επιτρέπεται να αντικατασταθεί εκ νέου».

«[...]2.2.9. «Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής»: Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς δια του ΕΕΕΣ κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.9.1, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παραγράφου 2.2.9.2 και κατά τη σύναψη της σύμβασης δια της υπεύθυνης δήλωσης, της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν. 4412/2016. Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 της παρούσας, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται υποχρεούνται να αποδεικνύουν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 2.2.9.1 και 2.2.9.2, ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση (παράγραφοι 2.2.5 και 2.2.6). Στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του ότι προτίθεται να αναθέσει τμήμα(τα) της σύμβασης υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους σε ποσοστό που υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) της

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

συνολικής αξίας της σύμβασης, οι υπεργολάβοι υποχρεούνται να αποδεικνύουν, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 2.2.9.1 και 2.2.9.2, ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας

«[...]2.2.9.1 «Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών»: «Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα ΙΙΙ, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1. Στις περιπτώσεις όπου η προς ανάθεση σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα και τα κριτήρια επιλογής ποικίλλουν από τμήμα σε τμήμα, πρέπει να συμπληρώνεται ένα ΕΕΕΣ για κάθε τμήμα».

«[...]2.2.9.2. «Αποδεικτικά μέσα»: Β.Για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού κατ' άρθρο 2.2.3 και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος. Η προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών γίνεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.2 από τον προσωρινό ανάδοχο. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας[...]. Β.4 Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν επί ποινή αποκλεισμού: Α. 1. Κατάλογο παρόμοιων έργων που περιλαμβάνουν δράσεις ανάλογες με αυτές που περιγράφονται στην παρούσα με συνοπτική περιγραφή των κυριότερων, παρόμοιων, με το προκηρυσσόμενο, έργων, τα οποία (έργα) να εκτελέστηκαν από τον οικονομικό φορέα, με ένδειξη της οικονομικής τους αξίας, του χρόνου

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

υλοποίησης και του παραλήπτη και του ποσοστού συμμετοχής του διαγωνιζομένου σε αυτό, σύμφωνα με το ακόλουθο υπόδειγμα: Α/Α Πελάτης Τίτλος και σύντομη περιγραφή του ... Διάρκεια εκτέλεσης ... Προϋπολογισμός (Ευρώ) Παρούσα Φάση υλοποίησης Ποσοστό συμμετοχής στο έργο Για την τεκμηρίωση απαιτείται να συνυποβληθούν τα κατάλληλα αποδεικτικά έγγραφα, σύμφωνα με την Οδηγία 13 της ΕΑΑΔΗΣΥ: - εάν ο αποδέκτης είναι αναθέτουσα αρχή, πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή, - εάν ο αποδέκτης είναι ιδιωτικός φορέας, βεβαίωση του αγοραστή ή, εάν τούτο δεν είναι δυνατόν, απλή δήλωση του οικονομικού φορέα Σημειώνεται ότι, η Αναθέτουσα Αρχή διατηρεί το δικαίωμα επαλήθευσης της ακρίβειας και αξιοπιστίας των δηλώσεων με απευθείας επικοινωνία με τους προσδιορισμένους πελάτες, τους οποίους αναφέρει ο Υποψήφιος Ανάδοχος.

2. Υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν.1599/1986 υπογεγραμμένη ψηφιακά, χωρίς να απαιτείται θεώρηση του γνησίου υπογραφής, ως προς την αλήθεια των στοιχείων, που αναγράφονται στον πίνακα έργων που παρατίθεται ανωτέρω. Β. Ο οικονομικός φορέας οφείλει να προσκομίσει κατάλογο όλων των στελεχών που θα απασχοληθούν στην προτεινόμενη ομάδα ..., σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα: Α/Α Ον/μο Στελέχους Εταιρεία (σε περίπτωση ... / Κοινοπραξίας) Θέση στην Ομάδα ... Ειδικότητα Έτη Εμπειρίας Σχέση εργασίας με τον Υποψήφιο Ανάδοχο (Εμμισθο Προσωπικό / Εξωτερικός Συναφώς ο οικονομικός φορέας απαιτείται να καταθέσει Υπεύθυνη Δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν.1599/1986 υπογεγραμμένη ψηφιακά, χωρίς να απαιτείται θεώρηση του γνησίου υπογραφής, ως προς την αλήθεια των στοιχείων που αναγράφονται στον πίνακα προτεινόμενης στελέχωσης αυτού. Προκειμένου να αποδείξει ότι το προσωπικό που θα συμμετέχει στην υλοποίηση του αντικειμένου της σύμβασης διαθέτει τα απαιτούμενα από την παρούσα αναγκαία επαγγελματικά και εκπαιδευτικά προσόντα οφείλει να καταθέσει τόσο για τους Υπευθύνους ... (ως επίσης και για τους αναπληρωτές τους) όσο και για τα μέλη της ... ... αναλυτικά Βιογραφικά Σημειώματα. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται τα εμπλεκόμενα μέλη, ως αναφέρονται ανωτέρω, να υποβάλλουν Υπεύθυνη Δήλωση, ως προς την αλήθεια των στοιχείων που περιλαμβάνονται στο προσκομιζόμενο Βιογραφικό τους Σημείωμα. Γ. Επιπλέον από τον οικονομικό φορέα ζητείται Υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν.1599/1986

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

υπογεγραμμένη ψηφιακά, χωρίς να απαιτείται θεώρηση του γνησίου υπογραφής, στην οποία θα δηλώνει: - ότι διαθέτει κατάλληλο τεχνικό εξοπλισμό και λαμβάνει μέτρα για τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών - ότι θα έχει στη διάθεσή του μηχανήματα, εγκαταστάσεις και τεχνικό εξοπλισμό σύμφωνα με τις τεχνικές απαιτήσεις του προγράμματος, ώστε να ανταπεξέλθει επιτυχώς στις απαιτήσεις της υπό ανάθεση σύμβασης. [...]B.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν πιστοποιητικό διασφάλισης ποιότητας κατά το πρότυπο ISO 9001:2018 και ΕΛΟΤ 1435[...].

[...] 2.4.2.5: «Ειδικότερα, όσον αφορά τα συνημμένα ηλεκτρονικά αρχεία της προσφοράς, οι Οικονομικοί Φορείς τα καταχωρίζουν στους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Υποσυστήματος, ως εξής : Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά, και δεν απαιτείται να προσκομισθούν και σε έντυπη μορφή, γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις: α) είτε των άρθρων 13, 14 και 28 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών δημοσίων εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα και, εφόσον πρόκειται για αλλοδαπά δημόσια ηλεκτρονικά έγγραφα, εάν φέρουν επισημείωση ... β) είτε των άρθρων 15 και 27 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα γ) είτε του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 (Α' 45), δ) είτε της παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016, περί χρήσης ηλεκτρονικών υπογραφών σε ηλεκτρονικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, ε) είτε της παρ. 8 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, περί συν υποβολής υπεύθυνης δήλωσης στην περίπτωση απλής φωτοτυπίας ιδιωτικών εγγράφων. Επιπλέον, δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή τα ΦΕΚ και ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα, εταιρικά ή μη, με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο, δηλαδή έντυπα με αμιγώς τεχνικά χαρακτηριστικά, όπως αριθμούς, αποδόσεις σε διεθνείς μονάδες, μαθηματικούς τύπους και σχέδια. Ειδικότερα, τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του Οικονομικού Φορέα στη διαδικασία καταχωρίζονται από αυτόν σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF. Έως την ημέρα και ώρα αποσφράγισης των προσφορών προσκομίζονται με ευθύνη του

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

οικονομικού φορέα στην αναθέτουσα αρχή, σε έντυπη μορφή και σε κλειστό-ούς φάκελο-ους, στον οποίο αναγράφεται ο αποστολέας και ως παραλήπτης η Επιτροπή Διαγωνισμού του παρόντος διαγωνισμού, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς του, τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά ενδεικτικά είναι : α) η πρωτότυπη εγγυητική επιστολή συμμετοχής, πλην των περιπτώσεων που αυτή εκδίδεται ηλεκτρονικά, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη, β) αυτά που δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ν. 2690/1999 γ) ιδιωτικά έγγραφα τα οποία δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο ή δεν φέρουν θεώρηση από υπηρεσίες και φορείς της περίπτωσης α της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 ή δεν συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους, καθώς και δ) τα αλλοδαπά δημόσια έντυπα έγγραφα που φέρουν την επισημείωση της ... ή προξενική θεώρηση και δεν έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο. Σε περίπτωση μη υποβολής ενός ή περισσότερων από τα ως άνω στοιχεία και δικαιολογητικά που υποβάλλονται σε έντυπη μορφή, πλην της πρωτότυπης εγγύησης συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει τη συμπλήρωση και υποβολή τους, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016[...].

«[...]2.4.3.1 «Δικαιολογητικά Συμμετοχής»: «Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν: 1) Το Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Συμβάσεων (ΕΕΕΣ), όπως προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.9.1. της παρούσας διακήρυξης. Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό πρότυπο ΕΕΑΣ το οποίο έχει αναρτηθεί, και σε επεξεργάσιμη μορφή αρχείου doc και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν το ΕΕΕΣ για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ... Επίσης, τυχόν τρίτοι/εξωτερικοί συνεργάτες στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να υποβάλουν ΕΕΕΣ. Η συμπλήρωσή του δύναται να πραγματοποιηθεί με χρήση του υποσυστήματος ... , προσβάσιμου μέσω της διαδικτυακής πύλης (www...gr) του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, ή άλλης σχετικής συμβατής πλατφόρμας υπηρεσιών διαχείρισης ηλεκτρονικών ΕΕΕΣ. Οι οικονομικοί φορείς δύνανται για αυτό το σκοπό να αξιοποιήσουν το αντίστοιχο ηλεκτρονικό αρχείο με

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

μορφότυπο ... που αποτελεί επικουρικό στοιχείο των εγγράφων της σύμβασης. Το συμπληρωμένο από τον οικονομικό φορέα ΕΕΕΣ, καθώς και η τυχόν συνοδευτική αυτού υπεύθυνη δήλωση, υποβάλλονται σύμφωνα με την περίπτωση δ του εδαφίου 2.4.2.5 της παρούσας, σε ψηφιακά υπογεγραμμένο ηλεκτρονικό αρχείο με μορφότυπο PDF. Τονίζεται ότι τα αποδεικτικά μέσα για την τεκμηρίωση των κριτηρίων επιλογής των εδαφίων 2.2.4 έως και 2.2.7 δεν είναι υποχρεωτικό να συμπεριληφθούν στον φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής, εφόσον οι οικονομικοί φορείς έχουν συμπληρώσει με σαφήνεια τα αντίστοιχα πεδία στο Ε.Ε.Ε.Σ.».

«[...]2.4.3.2 «Τεχνική προσφορά»: «Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο «Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές» του Παραρτήματος Ι της παρούσας, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης. Οι οικονομικοί φορείς αναφέρουν το τμήμα της σύμβασης που προτίθενται να αναθέσουν υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνουν. Η τεχνική προσφορά του υποψηφίου αναδόχου θα πρέπει να είναι δομημένη σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης της παρ. 2.3.1».

«[...]2.4.6. «Λόγοι απόρριψης προσφορών»: Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο Φακέλων δικαιολογητικά συμμετοχής - τεχνική προσφορά), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα που περιέχονται στο ΕΕΕΣ, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσης διακήρυξης[...].».

«[...]3.2. Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου - Δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου»: Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση μέσω του συστήματος στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης και τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 -2.2.8 αυτής. Τα εν λόγω δικαιολογητικά, υποβάλλονται από τον προσφέροντα («προσωρινό ανάδοχο»), ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος, σε μορφή αρχείων pdf και προσκομίζονται κατά περίπτωση από αυτόν εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής του τους, κατά τις διατάξεις του ν. 4250/2014 (Α' 94). Ειδικά τα αποδεικτικά τα οποία αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα, μπορεί να γίνονται αποδεκτά και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία πρέπει να έχει συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών. Όταν υπογράφονται από τον ίδιο φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή[...].».

14. Επειδή, επί του πρώτου λόγου της προσφυγής σημειώνονται τα ακόλουθα: Όπως με σαφήνεια προκύπτει από τη συνδυασμένη ερμηνεία κι εφαρμογή των άρθρων 2.2.7, 2.2.9, 2.2.9.2 Β5, 2.4.6 και 3.2 της διακήρυξης, ο προσωρινός ανάδοχος υποχρεούται, επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς του, να προσκομίσει με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης τα αποδεικτικά έγγραφα των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, μεταξύ των οποίων και αυτά του άρθρου 2.2.7 της διακήρυξης. Τα αποδεικτικά έγγραφα του άρθρου 2.2.7 της διακήρυξης, ήτοι τα πιστοποιητικά ΕΛΟΤ 1435:2009 και ISO

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

9001:2015, αποτελούν ιδιωτικά έγγραφα και, επομένως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3.2 της διακήρυξης και συμπληρωματικά τα αναφερόμενα στο άρθρο 2.4.2.5 της διακήρυξης, πρέπει να προσκομίζονται επικυρωμένα, άλλως σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία πρέπει να έχει συνταχθεί μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης για την υποβολή των δικαιολογητικών. Σε απόλυτη συμφωνία με τα ανωτέρω, στο άρθρο 2.4.3.1 της διακήρυξης αναφορικά με το περιεχόμενο του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής ρητώς αναφέρεται ότι: *«Τονίζεται ότι τα αποδεικτικά μέσα για την τεκμηρίωση των κριτηρίων επιλογής των εδαφίων 2.2.4 έως και 2.2.7 δεν είναι υποχρεωτικό να συμπεριληφθούν στον φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής, εφόσον οι οικονομικοί φορείς έχουν συμπληρώσει με σαφήνεια τα αντίστοιχα πεδία στο Ε.Ε.Ε.Σ.»*.

15. Επειδή, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του φακέλου της υπόθεσης, ο οικονομικός φορέας «...» υπέβαλε στον φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής το ΕΕΕΣ του, στο οποίο, και ειδικότερα στο πεδίο Δ του μέρους IV («Κριτήρια Επιλογής») αυτού, στο ερώτημα: «...», απάντησε θετικά. Περαιτέρω, στον εν λόγω φάκελο υπέβαλε ψηφιακά υπογεγραμμένα και τα πιστοποιητικά ΕΛΟΤ 1435:2009 και ISO 9001:2015 σε απλά αντίγραφα, δηλαδή, όπως βάσιμα ισχυρίζεται ο προσφεύγων, χωρίς επικύρωση και χωρίς να συνοδεύονται από υπεύθυνη δήλωση για την ακρίβειά τους. Πλην όμως, λαμβανομένου υπόψη ότι, αφενός μεν ο ανωτέρω οικονομικός φορέας έχει απαντήσει με σαφήνεια στο οικείο πεδίο του ΕΕΕΣ αναφορικά με την πλήρωση του κριτηρίου του άρθρου 2.2.7, προαποδεικνύοντας όσα απαιτούνταν και, επομένως δεν όφειλε να προσκομίσει τα εν λόγω πιστοποιητικά στο στάδιο υποβολής των δικαιολογητικών συμμετοχής (βλ. άρθρο 2.4.3.1), αφετέρου δε, ρητώς κατά τη διακήρυξη η σχετική υποχρέωση γεννάται στο στάδιο των δικαιολογητικών κατακύρωσης και αφορά μόνο τον προσωρινό ανάδοχο (2.2.9.2 Β5 και 3.2), δεν υφίσταται λόγος απόρριψης της προσφοράς του ανωτέρω οικονομικού φορέα επειδή υπέβαλε με το φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής του ανεπικύρωτα τα πιστοποιητικά ISO 9001:2008 και 14001:2004, αφού αυτά δεν ήταν προσκομιστέα στο παρόν στάδιο του διαγωνισμού και προφανώς προσκομίστηκαν εκ περισσού (βλ. μεταξύ άλλων, ΑΕΠΠ 1102/2021,

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

996/2021). Περαιτέρω, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος, ότι, εφόσον ο ως άνω οικονομικός φορέας δήλωσε προαποδεικτικώς με το ΕΕΕΣ του ότι πληροί το σχετικό κριτήριο και υπέβαλε τα αποδεικτικά μέσα δεν αποκλείεται ο έλεγχος της αλήθειας αλλά η αναθέτουσα αρχή όφειλε να ελέγξει τα υποβληθέντα πιστοποιητικά, είναι άνευ ερείσματος στη διακήρυξη, αφού με την υποβολή των δικαιολογητικών στο παρόν στάδιο δεν αναιρούνται τα οριζόμενα στο άρθρο 2.4.3.1 της διακήρυξης και άρα για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στο διαγωνισμό αρκεί η υποβολή νόμιμα συμπληρωμένου ΕΕΕΣ, ενώ τα σχετικά δικαιολογητικά πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής απαιτείται να προσκομίζονται στο στάδιο του ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, οπότε και θα ελέγχεται αν αυτά υπήρχαν κατά τον κρίσιμο χρόνο (βλ. άρθρο 2.2.9) και πληρούσαν τα οριζόμενα από τη διακήρυξη (βλ. ΣΤΕ 894/2022 «[...]η δήλωση της αιτούσης στο ΕΕΕΣ [...] αρκούσε στο παρόν στάδιο του διαγωνισμού για την προαπόδειξη της χρηματοοικονομικής της ικανότητας από την άποψη αυτή, η δε συνοδευτική αναφορά, τεθείσα ως εκ περισσού δεν καθιστά απορριπτέα την προσφορά της, με την επιφύλαξη της επαληθεύσεως των σχετικών δηλώσεων κατά το στάδιο ελέγχου των δικαιολογητικών κατακυρώσεως». Συνεπώς, ο πρώτος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελώς προβαλλόμενος και σε κάθε περίπτωση ως νόμω αβάσιμος.

16.Επειδή, επί του δεύτερου λόγου της προσφυγής σημειώνονται τα ακόλουθα: Όπως με σαφήνεια προκύπτει από τη συνδυασμένη ερμηνεία κι εφαρμογή των άρθρων 2.2.6, 2.2.9, 2.2.9.2 Β4, 2.4.6 και 3.2 της διακήρυξης, ο προσωρινός ανάδοχος οφείλει επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς του να προσκομίζει με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, μεταξύ άλλων, τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο άρθρο 2.2.9.2 Β4 της διακήρυξης προς απόδειξη του κριτηρίου επιλογής του άρθρου 2.2.6 της διακήρυξης. Σε απόλυτη συμφωνία με τα ανωτέρω στο άρθρο 2.4.3.1 της διακήρυξης αναφορικά με το περιεχόμενο του φακέλου των δικαιολογητικών συμμετοχής ρητώς αναφέρεται ότι: «*Τονίζεται ότι τα αποδεικτικά μέσα για την τεκμηρίωση των κριτηρίων επιλογής των εδαφίων 2.2.4 έως και 2.2.7 δεν είναι υποχρεωτικό να συμπεριληφθούν στον φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής, εφόσον οι οικονομικοί φορείς έχουν συμπληρώσει με σαφήνεια τα αντίστοιχα πεδία στο Ε.Ε.Ε.Σ.*».

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

17. Επειδή, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του φακέλου της υπόθεσης, ο οικονομικός φορέας «...» υπέβαλε στο φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής το ΕΕΕΣ του, στο οποίο και, ειδικότερα στο πεδίο Γ του μέρους IV («Κριτήρια Επιλογής») αυτού, έχει δηλώσει τις ζητούμενες συμβάσεις που καταδεικνύουν την εμπειρία του, τους τίτλους σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του προσωπικού του, τον αριθμό των διευθυντικών στελεχών, το μέσο ετήσιο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό και όλα τα εν γένει ζητούμενα στοιχεία για την προαπόδειξη του κριτηρίου της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 2.2.6 της διακήρυξης, γεγονός που, άλλωστε, δεν αμφισβητείται από τον προσφεύγοντα. Το γεγονός, ωστόσο, ότι δεν προσκόμισε στο παρόν στάδιο τα ζητούμενα αποδεικτικά μέσα σύμφωνα με το άρθρο 2.2.9.2 Β4 της διακήρυξης, δεν μπορεί να οδηγήσει σε απόρριψη της προσφοράς του, καθώς, όπως εκτέθηκε στην προηγούμενη σκέψη, τα εν λόγω αποδεικτικά έγγραφα μεταξύ των οποίων και οι, αναφερόμενες στην προσφυγή, βεβαιώσεις εργοδοτών/συνεργατών/φορέων υλοποίησης του ... και συμβάσεις ή/και, για το Τμήμα Β, οι συμβάσεις που έχουν υπογράψει οι υποψήφιοι με αναθέτουσες αρχές ή οι βεβαιώσεις των κατά περίπτωση αρμόδιων αρχών ή πρωτόκολλα παραλαβής, προσκομίζονται από τον προσωρινό ανάδοχο με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης. Συνεπώς, εφόσον ο ανωτέρω οικονομικός φορέας συμπλήρωσε ορθώς το ΕΕΕΣ του, ως προς το πεδίο Γ που αφορά το κριτήριο της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, κάτι άλλωστε που δεν αμφισβητείται από τον προσφεύγοντα και προαπέδειξε την πλήρωση του σχετικού κριτηρίου, δεν όφειλε να προσκομίσει τα ζητούμενα αποδεικτικά έγγραφα (βλ. άρθρο 2.2.9.2 Β4, 2.4.3.1 και 3.2), ώστε ο δεύτερος λόγος της προσφυγής είναι απορριπτέος ως αλυσιτελώς προβαλλόμενος και σε κάθε περίπτωση ως νόμω αβάσιμος.

18. Επειδή, επί του τρίτου λόγου της προσφυγής, σημειώνονται τα ακόλουθα: Όπως προκύπτει από τα άρθρα 2.4.2.1, 2.4.2.3, 2.4.2.4 και 2.4.2.5 της διακήρυξης: α) για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης β) οι οικονομικοί φορείς

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

υποβάλλουν με την προσφορά τους, μεταξύ άλλων, έναν ηλεκτρονικό (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής –Τεχνική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά και η τεχνική προσφορά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα διακήρυξη γ) εφόσον οι οικονομικοί φορείς καταχωρίσουν τα στοιχεία με τα δεδομένα και συνημμένα τα ηλεκτρονικά αρχεία, που αφορούν δικαιολογητικά συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς και οικονομικής προσφοράς τους στις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΣΗΔΗΣ, στην συνέχεια, μέσω σχετικής λειτουργικότητας, εξάγουν αναφορές (εκτυπώσεις) σε μορφή ηλεκτρονικών αρχείων με μορφότυπο PDF, τα οποία αποτελούν συνοπτική αποτύπωση των καταχωρισμένων στοιχείων. Τα ηλεκτρονικά αρχεία των εν λόγω αναφορών (εκτυπώσεων) υπογράφονται ψηφιακά, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διατάξεις (περ. β της παρ. 2 του άρθρου 37) και επισυνάπτονται από τον Οικονομικό Φορέα στους αντίστοιχους υποφακέλους δ) Τα έγγραφα που καταχωρίζονται στην ηλεκτρονική προσφορά και δεν απαιτείται να προσκομισθούν και σε έντυπη μορφή, γίνονται αποδεκτά κατά περίπτωση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις των άρθρων 15 και 27 του ν. 4727/2020 (Α' 184) περί ηλεκτρονικών ιδιωτικών εγγράφων που φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή ή σφραγίδα. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ. 2β του ν.4412/2016: «[...] 2. Στα εργαλεία και τις συσκευές για την ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή προσφορών, καθώς και για την ηλεκτρονική παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής πρέπει: α) [...] β) να απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν.4727/2020: « *Ηλεκτρονικά ιδιωτικά έγγραφα που εκδίδονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες με χρήση εγκεκριμένης ηλεκτρονικής υπογραφής ή εγκεκριμένης ηλεκτρονικής σφραγίδας, γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά από τους φορείς του δημόσιου τομέα, από τα δικαστήρια όλων των βαθμών και τις εισαγγελίες όλης της χώρας και από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες κατά την ηλεκτρονική διακίνησή τους[...]*».

19. Επειδή, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του φακέλου της υπόθεσης και βάσιμα ισχυρίζεται ο προσφεύγων, ο οικονομικός φορέας «...» συμπεριέλαβε στην προσφορά του για τα Τμήματα Α και Β

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

ξεχωριστά ΕΕΕΣ των τρίτων δανειζόντων εμπειρία οικονομικών φορέων ... .. και ... .., τα οποία, ωστόσο, φέρουν μόνο την ψηφιακή υπογραφή του ανωτέρω οικονομικού φορέα που τα υπέβαλε στην προσφορά του, ενώ τα ανωτέρω πρόσωπα/τρίτοι δανείζοντες εμπειρία, τα υπέγραψαν με απλή χειρόγραφη υπογραφή, χωρίς επικύρωση από ΚΕΠ ή άλλη δημόσια αρχή. Παρά τα ανωτέρω, ωστόσο, και σε αντίθεση με τα όσα ισχυρίζεται ο προσφεύγων, η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» ορθώς έγινε δεκτή, καθώς αυτή δεν μπορεί να απορριφθεί για λόγο που δεν προβλέπεται στη διακήρυξη. Ειδικότερα, σύμφωνα με όσα ισχυρίζεται ο προσφεύγων και ιδίως τις διατάξεις της διακήρυξης και του νόμου που ο ίδιος επικαλείται, ο προσφέρων οικονομικός φορέας θα πρέπει για την υποβολή της προσφοράς του και των σχετικών εγγράφων να διαθέτει εγκεκριμένη ψηφιακή υπογραφή, προϋπόθεση, η οποία, ωστόσο, δεν έχει τεθεί με ποινή τον αποκλεισμό της προσφοράς του. Ώστε, καταρχήν, από καμία διάταξη της διακήρυξης δεν προβλέπεται ο αποκλεισμός του προσφέροντος σε περίπτωση που δεν διαθέτει εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή. Πολύ περισσότερο αυτό ισχύει για τον τρίτο δανείζοντα εμπειρία οικονομικό φορέα για τον οποίο, ούτε από τις ανωτέρω διατάξεις της διακήρυξης που επικαλείται ο προσφεύγων, ούτε από άλλες, προκύπτει η υποχρέωσή του να είναι εφοδιασμένος με εγκεκριμένη ψηφιακή υπογραφή και μάλιστα με ποινή τον αποκλεισμό της προσφοράς του προσφέροντος. Ακόμη, ο προσφεύγων δεν αμφισβητεί ούτε τη γνησιότητα της υπογραφής των υπογραφόντων ούτε την αλήθεια των δηλούμενων στα υποβληθέντα ΕΕΕΣ τους, επικαλούμενος λ.χ εσφαλμένη ή ανακριβή δήλωση των στοιχείων αναφορικά με τους λόγους αποκλεισμού κλπ, αλλά, όλως αορίστως και πάντως αναπόδεικτα επικαλείται ότι μπορεί να υπάρχουν πλημμέλειες στις σχετικές δηλώσεις που δεν μπορεί να ελέγξει η αναθέτουσα αρχή λόγω της ιδιόχειρης και όχι εγκεκριμένης ψηφιακής υπογραφής των δηλούντων/τρίτων φορέων. Ώστε, ο υπό κρίση λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως, άνευ ερείσματος στη διακήρυξη, προβαλλόμενος και σε κάθε περίπτωση ως νόμω αβάσιμος και αναπόδεικτος.

20. Επειδή, επί του τέταρτου λόγου της προσφυγής σημειώνονται τα ακόλουθα: Η προβλεπόμενη στο άρθρο 78 του ν. 4412/2016 περίπτωση της στήριξης στις ικανότητες τρίτου οικονομικού φορέα, ως προς την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής περί της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας,

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

συνιστά καταρχήν μια έννοια διαφορετική έναντι αυτής του υπεργολάβου αφού θεσπίζεται από τον νόμο στο πλαίσιο παροχής διευκόλυνσης προς τους οικονομικούς φορείς και προς τον σκοπό του περαιτέρω ανοίγματος των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων στον ανταγωνισμό, ώστε οι οικονομικοί φορείς να δύνανται ως προσφέροντες να πληρούν τα κριτήρια επιλογής και ως τυχόν ανάδοχοι να εκτελέσουν τη σύμβαση. Ωστόσο, παρότι η έννοια του “υπεργολάβου” είναι απολύτως διακριτή από αυτήν του “τρίτου οικονομικού φορέα”, δεν αποκλείεται η σύμπτωσή τους, ως αυτοτελών διαφορετικών αλλά ουδόλως αλληλοαποκλειομένων ιδιοτήτων, στο πρόσωπο ενός τρίτου από τον υποψήφιο οικονομικού φορέα. Δύναται συνεπώς, ο τρίτος οικονομικός φορέας, στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται ο προσφέρων, να προτείνεται και ως υπεργολάβος για την εκτέλεση τμήματος της σύμβασης. Περαιτέρω, σύμφωνα με την πρόσφατη απόφαση του ΔΕΕ C-403/21 της 23ης Ιανουαρίου 2023 κρίθηκε ότι: «...73. Εξάλλου, από την τελευταία περίοδο του άρθρου 63, παράγραφος 1, της οδηγίας 2014/24 προκύπτει σαφώς ότι, όταν ένας οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, αρκεί να προσκομίσει στην αναθέτουσα αρχή την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, παραδείγματος χάριν, προσκομίζοντας τη σχετική δέσμευση των φορέων αυτών. 74. Κατά συνέπεια, είναι πρόδηλο ότι η υπεργολαβία αποτελεί απλώς έναν από τους τρόπους με τους οποίους ένας οικονομικός φορέας μπορεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να του επιβληθεί από την αναθέτουσα αρχή. ...[.]Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται: ....[.] 3. το άρθρο 63 παρ.1 της Οδηγίας 2014/24 (αντίστοιχο άρθρο 78 παρ.1 ν. 4412/2016) έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στον αποκλεισμό προσφέροντος από διαδικασία σύναψης σύμβασης για τον λόγο ότι δεν έχει ορίσει τον υπεργολάβο στον οποίο προτίθεται να αναθέσει την εκτέλεση υποχρεώσεων που απορρέουν από ειδικές ρυθμίσεις που ισχύουν για τις σχετικές με την επίμαχη σύμβαση δραστηριότητες και δεν προβλέπονται στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, όταν ο εν λόγω προσφέρων διευκρίνισε στην προσφορά του ότι θα εκπληρώσει τις εν λόγω υποχρεώσεις στηριζόμενος στις δυνατότητες άλλου φορέα, χωρίς ωστόσο να συνδέεται με τον φορέα αυτόν με σύμβαση υπεργολαβίας». Άλλωστε, η ρύθμιση του άρθρου 78 παρ. 1 του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνεται αυτούσια στο

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

άρθρο 2.2.8.1 της διακήρυξης και κατά την οποία «...Όσον αφορά στα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα, που ορίζονται στην περ. στ' του Μέρους II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' ή με την επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνο εάν οι τελευταίοι εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες», αποτελεί μεταφορά στην εθνική έννομη τάξη του άρθρου 63 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, όπως το τελευταίο ερμηνεύεται με την προπαρατεθείσα απόφαση του ΔΕΕ. Συνεπώς, ο διαγωνιζόμενος, που στηρίζεται στις ικανότητες τρίτου οικονομικού φορέα για την πλήρωση των κριτηρίων τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, θα πρέπει τουλάχιστον να προσκομίσει στην αναθέτουσα αρχή τη σχετική δέσμευση των φορέων αυτών για την εκτέλεση της σύμβασης.

21. Επειδή, στη συγκεκριμένη περίπτωση όπως προκύπτει από την επισκόπηση του φακέλου της υπόθεσης, ο οικονομικός φορέας «...» υπέβαλε ως δικαιολογητικό συμμετοχής το ΕΕΕΣ του, στο οποίο δήλωσε (βλ. σελ. 5 του ΕΕΕΣ) ότι στηρίζεται στις ικανότητες τρίτων και συγκεκριμένα: «Γ: Πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη στις ικανότητες άλλων οντοτήτων Βασίζεται σε ικανότητες άλλων οντοτήτων Ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων οντοτήτων προκειμένου να ανταποκριθεί στα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται στο μέρος IV και στα (τυχόν) κριτήρια και κανόνες που καθορίζονται στο μέρος V κατωτέρω; Απάντηση: ΝΑΙ. Όνομα της οντότητας: ... Ταυτότητα της οντότητας ... Τύπος ταυτότητας ... Όνομα της οντότητας. ... Ταυτότητα της οντότητας ... Τύπος ταυτότητας ... ». Στη συνέχεια, στο ΕΕΕΣ του ανωτέρω οικονομικού φορέα, στο πεδίο των κριτηρίων επιλογής και δη τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας περιλαμβάνεται πίνακας με τα στοιχεία της ... .. (βλ. σελ. 27), όπου αναφέρονται τα δύο ανωτέρω πρόσωπα, ήτοι οι κ.κ. ... και ο ... ως μέλη της ... με την επισήμανση ότι ο πρώτος έχει την ιδιότητα του δημοσιογράφου-παραγωγού περιεχομένου και ο δεύτερος την ιδιότητα του φωτογράφου καθώς και ότι πρόκειται για εξωτερικούς συνεργάτες. Περαιτέρω, ο ανωτέρω φορέας ρητώς δήλωσε με το ΕΕΕΣ του ότι δεν θα χρησιμοποιήσει υπεργολάβους για την εκτέλεση της σύμβασης. Ακόμη, με τα ΕΕΕΣ που υπέβαλαν τα ανωτέρω πρόσωπα, αμφότεροι δήλωσαν ότι: «Ο

Αριθμός Απόφασης: 611/ 2023

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΜΕ ΤΙΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΗΝ ΟΝΤΟΤΗΤΑ ...». Επίσης, στην τεχνική προσφορά του ως άνω οικονομικού φορέα «...» (σελ. 24), τα δύο ως άνω φυσικά πρόσωπα ρητώς αναφέρονται ως μέλη της ... Τέλος, με την προσφορά του ανωτέρω οικονομικού φορέα προσκομίστηκαν υπεύθυνες δηλώσεις των ως άνω δύο προσώπων, ήτοι των κ.κ. ... και ..., σύμφωνα με τις οποίες, αμφότεροι δήλωσαν ότι: *«δηλώνω και δέχομαι να συμμετέχω ως μέλος στην ... του προσφέροντος[...]. Τα στοιχεία στο βιογραφικό μου σημείωμα είναι αληθή».* Πλην όμως, από το σύνολο των ως άνω εγγράφων της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...» προκύπτει μεν η δέσμευση των τρίτων φορέων για την παροχή δάνειας εμπειρίας σε ό,τι αφορά τα επαγγελματικά προσόντα της ... ..., δεν προκύπτει όμως η δέσμευσή τους να εκτελέσουν το έργο καθώς, πέραν της υποβολής των ανωτέρω δηλώσεων, δεν προσκομίστηκε άλλο έγγραφο από το οποίο να προκύπτει ρητώς και χωρίς αμφιβολία η δέσμευση τους ως προς την εκτέλεση του .... Συνεπώς, ο υπό κρίση λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

22. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

23. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη πρέπει να επιστραφεί το καταβληθέν παράβολο.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προσφυγή και ακυρώνει την προσβαλλομένη κατά το σκέλος αυτής με το οποίο έγινε δεκτή η προσφορά του ... φορέα «...», σύμφωνα με το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 11 Απριλίου 2023 και εκδόθηκε στις 25 Απριλίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΕΛΕΝΗ ΣΒΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΥΡΙΑΖΗ

